

Az Egyesült Államok szerepe az indonéziai tömegmészárlásban, 1965–66

Az 1965-66-os indonéziai tömeggyilkosságokkal kapcsolatban a kutatók túlnyomó többségében megfogalmazódó kérdések az amerikai szerepvállalásra vonatkoznak. Ezért a témához az 1965–66-os Suharto hatalomátvétel 25. évfordulóján, 1990-ben megjelent két dokumentum-értékű cikket választottunk.

Az elsőt Kathy Kadane, egy briliáns amerikai újságíró írta. Ez nemcsak feltűnést, hanem szenzációt is keltett, viharokat váltott ki, miután a legjelentősebb amerikai napilapok közölték. E cikk önmagában dokumentum, ugyanis az indonéz katonai hatalomátvételben tevőleges szerepet játszó amerikai diplomaták, titkosszolgálati tisztek és külügyminisztériumi vezetők közléseit tartalmazza. A több órát kitevő interjúk hanganyagát ma a washingtoni George Washington Egyetem épületében működő nem kormányzati Nemzetbiztonsági Archívum (National Security Archive) őrzi. A Kadane által összegyűjtött szóbeli közlések lényegesen túlmennek azokon a forrásokon, amelyeket a titkosítás alól nemrégiben felszabadítottak. Ez utóbbiak száma hatalmas ugyan, de egy-egy kiragadható, rövid részleten kívül nem nyújtanak összképet az amerikai helyzetelemzésről Indonéziában, és nem tartalmazzák a politikailag legérzékenyebb összefüggéseket sem. Kadane-nek az interjúk alapján készült összefoglalóját terjedelmi okok miatt lerövidítettük, de a lényeges elemek benne maradtak.

A hitelesség és a korrektség okán, tekintettel a szóban forgó kérdés máig kényes voltára és a jelenleg is tartó vitákra, valamint az erőteljes kritikákra, közöljük Michal Wines válaszát is, amely a The New York Times-ban jelent meg.

Tarbai Gabriella